



Toimintasuunnitelma 2026



MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Järvi-Suomen piiri

LAPSET ENSIN

**Julkaisija**

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Järvi-Suomen piiri ry

Taitto

Lotta Nurmi

Valokuvat

MLL, RIKU, THL

Sisällys

Johdanto | s. 4

Vapaaehtoistoiminta | s. 6

Ohjelmatyö | s. 9

Perhekeskustoiminta | s. 10

Vapaaehtoisten ammatillinen ohjaminen | s. 12

Nuorisotoiminta | s. 12

Tukihenkilötoiminta | s. 14

Selviydytään kiusaamisesta -toiminta | s. 16

Tuu mun kaveriksi -hanke | s. 18

Vertaisryhmät | s. 20

Koulutustoiminta | s. 20

Triangeli-hanke | s. 22

Viestintä | s. 23

Vaikuttaminen | s. 24

Osaava ja kehittyvä työyhteisö | s. 26

Piirin erillistoiminnot | s. 28

Rikosuhripäivystys | s. 28

Rikos- ja riita-asioiden sovittelu | s. 29

Varainhankinta | s. 30

Talous | s. 31

Johdanto

Tämä asiakirja on MLL:n Suunta 2026 strategiaan ja MLL:n Järvi-Suomen piirin kolmi-vuotissuunnitelmaan 2024–2026 pohjautuva toimintasuunnitelma vuodelle 2026. Toimintasuunnitelman valmistelu on käynnistynyt syyskuussa 2025 ja valmisteluun on osallistunut koko henkilöstömme. Vuoden 2026 tavoitteet nousevat MLL:n Suunta 2026 -strategiasta sekä kolmivuotissuunnitelmassamme kuvatuista toimintaympäristössä havaittavista ilmiöistä, tavoitteista ja kehittämistarpeista.

Johtavana ajatuksena toimintasuunnitelmassa on ehjä toimintakokonaisuus, joka kumpuaa lasten, nuorten, vanhempien, lapsiperheiden, vapaaehtoisten ja työntekijöiden kuulemisesta sekä heidän tarpeistaan ja toiveistaan. Toimintasuunnitelmassa nuoret ovat edelleen suuressa roolissa hankkeiden ja lahjoitusten tuella. Kouluikäisille lapsille toteuttamamme toiminnot ovat lisääntyneet Tuu mun kaveriksi -hankkeen ja Selviydytään kiusaamisesta -toiminnan Junior selviytyjät -vertaisryhmien kautta. Haluamme olla kaiken ikäisten lapsiperheiden tavoitettavissa ja kehittää siksi toimintaa aktiivisesti.

Kaikkeen toimintaamme liittyy vapaaehtoisuus. Arvostamme vapaaehtoisiamme ja pidämme heistä yhdenvertaisesti huolta kaikissa toiminnoissamme. Lähestymme asioita positiivisen kautta ja näemme toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset mahdollisuuksina uuteen. Toiminnassamme näkyy yhdenvertaisuus ja ilo sekä se, että ihan tavallinen arki on hyvää ja riittävää. Arvostamme lapsiperhearkea, lapsuutta, nuoruutta ja vanhemmuutta.

Suomessa eletään tällä hetkellä monella tapaa haastavaa aikaa. Turvallisuus ja varautuminen ovat aiempaa näkyvämmiin esillä otsikoissa ja keskusteluissa. Julkisen sektorin talous on tiukka ja sopeuttamistoimenpiteitä suunnitellaan ja toteutetaan hyvinvointialueilla ja kunnissa eri puolilla piriä. Järjestöjen toimintaedellytyksiä on heikennetty poliittisilla päätöksillä ja niistä seuraavia leikkauksia on tulossa vuosille 2026 ja 2027. Julkisen sektorin leikkaukset näkyvät suoraan järjestöissä ja järjestöjen toimintaan osallistuvien lasten, nuorten ja perheiden arjessa. Ei tarvitse ihmetellä miksi nuorten tulevaisuus usko laskee ja mielen hyvinvointiin liittyvät ongelmat ovat yhä useamman lapsen ja nuoren arkea. Meidän aiempaa vahvempi panostuksemme lapsiin ja nuoriin on vastauksemme tähän haasteeseen.



Missio

MLL on avoin kansalaisjärjestö, joka edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden osallisuutta ja hyvinvointia.

Toimenpiteet mission toteuttamiseksi Järvi-Suomen piirissä

- Osallisuuden ja hyvinvoinnin toteutumiseksi kuulemme aidosti lapsia, nuoria ja perheitä, jotta heidän tarpeisiinsa voidaan vastata. Toteutamme säännöllisesti kolmivuositait lapsille, nuorille ja perheille palvelutarvekartoituksen, minkä toteutustapa suunnitellaan jokaiselle ikäryhmälle sopivaksi.
- Vahvistamme nuorten osallisuutta ja hyvinvointia eri toimenpitein esimerkiksi tukioppilastoiminnan laadun ja koulutusten varmistamisella sekä tuemalla paikallisyhdistysten nuorisotoimintaa osana perhetoimintaa.
- Tuemme paikallisyhdistyksiä toteuttamaan yhteistä toimintaa kaikenikäisten lasten perheille.
- Perustamme nuorten osallisuuden ja kuulluksi tuleamisen lisäämiseksi nuorisovaikuttajaryhmän. Nuoret osallistuvat nuorisovaikuttajaryhmänäviestinnän sisällön tuottamiseen, nuorille suunnattujen koulutus sisältöjen ideointiin ja tapahtumien järjestämiseen.

Visio

Suomi on lapsi- ja perheystävällinen yhteiskunta, jossa lapsen oikeudet asetetaan etusijalle.

Toimenpiteet vision toteuttamiseksi Järvi-Suomen piirissä

- Toiminnassa kiinnitetään huomiota kaiken ikäisten lasten perheisiin. Nuorten ja heidän perheidensä osuutta toimintamme kohderyhmänä lisätään.
- Toimintamme on kaikille perheille avointa ja yhdenvertaista. Kiinnitämme toiminnassamme huomiota siihen, että olemme kaikkien lasten ja nuorten perheiden järjestö. Huomioimme toiminnassamme monimuotoiset perheet ja heidän mahdollisuutensa osallistua toimintaan. Olemme kaikkien perheiden näkyvissä ja tavoitettavissa.
- Painotamme ennalta vahvistavan toiminnan merkitystä perheiden hyvinvoinnin lisäämisessä.
- Käytämme Lapset puheeksi -menetelmää vanhemmuutta tukevilla toiminnoissamme tukihenkilötoiminnassa, Selviydytään kiusaamisesta -toiminnassa ja vertaisryhmissä.
- MLL Järvi-Suomen piiri toimii paikallisyhdistystensä kautta koko piirin alueella. Piiri tukee kaikkia paikallisyhdistyksiään edistämään lapsen oikeuksia ja lisäämään lapsi- ja perheystävällisyyttä koulutusten ja vaikuttamisviestien kautta.



MLL:n arvot ovat

Lapsuuden ja vanhemmuuden arvostus, yhdenvertaisuus ja ilo

Toimenpiteet arvojen toteuttamiseksi Järvi-Suomen piirissä

- Arvostamme lapsiperhearkea, lapsuutta, nuoruutta ja vanhemmuutta. Ihan tavallinen arki on hyvää ja riittävää. Lapsen ja nuoren terveen kehityksen kannalta tärkeintä on turvallisen ja välittävän aikuisen läsnäolo sekä perustarpeiden tyydyttäminen. Huomioimme toiminnassamme myös työssä käyvät ja nuorten perheet.
- Vapaaehtoiset ovat yhdenvertaisessa asemassa riippumatta siitä, minkä toiminnan vapaaehtoisia he ovat tai kuinka pitkäksi aikaa vapaaehtoisuuteen on mahdollista sitoutua.
- Vapaaehtoisuus on iloinen asia sekä vapaaehtoiselle että lapsille, nuorille ja lapsiperheille. Ilo välittyy piirin työntekijöiden kaikissa kohtaamisissa. Asioita lähestytään positiivisen kautta.
- Viestinnässämme ja vuorovaikutuksessamme välittyy ilo ja positiivinen tunne.

Toimintaympäristömme ja siinä vaikuttavat tekijät

Toimimme Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon, Etelä-Savon ja Keski-Suomen maakuntien alueella ja meillä on neljä vapaaehtoiskeskusta – Joensuussa, Kuopiossa, Mikkeliissä ja Jyväskylässä. Hallinnoimme myös Itä-Suomen rikosuhripäivystystä (RIKU) ja Pohjois-Karjalan rikos- ja riita-asioiden sovittelutoimintaa. MLL:n Suunta 2026 strategiassa ja kolmivuotissuunnitelmassamme on joukko toimintaympäristössämme vaikuttavia tekijöitä, joiden huomioiminen omassa toiminnassamme on tärkeää.

Toiminta-alueemme neljän eri maakunnan alueella nämä haasteet näyttäytyvät monimuotoisina erityisesti väestönkehityksessä, toimintaympäristömme muutoksissa sekä hyvinvoinnin haasteissa. Viestinnän ja näkyvyyden merkitys korostuu, jotta kaikenlaiset perheet löytävät meidät. Haavoittuvassa asemassa olevien perheiden ennaltavahvistava toiminta nousee yhä tärkeämmäksi, samoin aktiivinen työ kestävän rahoituspohjan varmistamiseksi julkisen sektorin leikkausten karsiessa palveluita ja avustuksia. Perheiden tuen tarpeet lisääntyvät entisestään julkisen palvelurakenteen karsimisen myötä.

Julkisten palveluiden ohentuessa, vapaaehtoisten mahdollistamien lähikohtaamisten merkitys kasvaa. Haasteiden kasvaessa perheet kaipaavat entistä enemmän vertaistukea ja rinnalla kulkijaa, arjen apua, tukea ja kuuntelemista. Lähellä perhettä ja perheen arjessa toteutettu vapaaehtoistoiminta tukee vanhemmuutta, lisää tulevaisuususkoa, kehittää lasten ja nuorten itsetuntoa sekä auttaa jaks-

maan. Jaksakseen ja osatakseen vapaaehtoiset itse tarvitsevat koulutusta, ohjausta ja tukea, jota me tarjoamme vapaaehtoisillemme.

Vapaaehtoisten lisääntyvä tarve haastaa meitä ja paikallisyhdistyksiä uudistamaan ja kehittämään vapaaehtoistyön muotoja sekä vapaaehtoisten rekrytointia ja tukea.

MLL:n Järvi-Suomen piirin toimintaympäristössä tunnistettavat ja toimintaan vaikuttavien tekijöiden painopisteet vuodelle 2026

- Kehitämme aktiivisesti toimintaa myös kouluikäisten lasten ja nuorten perheille ja huomioimme toimintojemme suunnittelussa myös ne alueet, missä väestö vähenee ja syntyvyys laskee.
- Näemme toimintaan vaikuttavat tekijät myös mahdollisuuksina, ei pelkästään uhkina.

Lisäksi jatkamme työtä vuoden 2024 ja 2025 painopisteiden edistämiseksi

- Toimimme aktiivisesti toimintamme kannalta oleellisissa verkostoissa ja järjestöille tarkoitetuissa sähköisissä palveluissa, jotta kaikenlaiset perheet löytävät meidät.
- Huomioimme toiminnassamme haavoittuvassa asemassa olevat perheet ja kohdennamme heille ennalta vahvistavaa toimintaa.
- Teemme aktiivisesti työtä kestävän rahoituspohjan varmistamiseksi.
- Lisäämme digitaalista osallistumista ja kiinnitämme huomiota eri ikäisten medialukutaitoon ja tuemme sen kehittämistä.

Vapaaehtoistoiminta

Toimintaympäristömme muutoksissa vapaaehtoistoiminnan tarve tulee lisääntymään, mikä vahvistaa vapaaehtoistoiminnan merkityksellisyyttä. Tavoitteenamme on kääntää toimintaympäristömme haasteet positiivisiksi asioiksi, jolloin vapaaehtoistoiminnan merkityksellisyys kasvu näkyy parhaimmillaan vapaaehtoistoimintamme vetovoiman ja vapaaehtoistojen määrän kasvuna.

Vapaaehtoistoiminnan painopiste vuodelle 2026

- Tiivistämme oppilaitosyhteistyötä opinnollistamisessa.
- Myös vuonna 2026 perehdytämme ja tuemme vapaaehtoisia jokaisessa toimintamuodossa (paikal-

lisyhdistykset, tukihenkilötoiminta, Selviydytään kiusaamisesta -toiminta, Tuu mun kaveriksi -hanke, muut vapaaehtoisemme) sekä panostamme veto- ja pitovoimaisuuteen vapaaehtoisten näkökulmasta.

- Vuodelle 2026 tavoitteenamme on tiivistää oppilaitosyhteistyötä vapaaehtoisten toimintaan mukaan saamiseksi. Olemme tehneet jo aiemmin yhteistyöehdotuksia eri koulujen kanssa opiskelijoiden tekemän vapaaehtoistyön opinnollistamiseksi ja se on myös onnistunut. Toimivan käytännön laajentaminen ja asian markkinointi oppilaitosten henkilökunnalle on kuitenkin tarpeellista, jotta yhteistyö lisääntyy ja saamme toimintaan enemmän vapaaehtoisia.





Ohjelmatyö

MLL:n ohjelmatyöllä vahvistetaan toimintojen yhtenäisyyttä, laatua ja tuloksellisuutta järjestön kaikilla tasoilla. Ohjelmat kokoaavat yhteisten teemojen alle toimintoja, joilla edistämme lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia. Ohjelmatyö vahvistaa liiton eri toimijoiden osaamisen jakamista sekä toiminnan kehittämistä ja arviointia. Se helpottaa liiton työstä viestimistä ja tunnetuksi tekemistä. Yhteisen ohjelmatyön lisäksi toteutamme ja kehitämme myös muuta paikallista ja alueellista toimintaa.

Huomioimme liiton ohjelmatyön toiminnassamme. Kaikki kolme ohjelmaa ovat sellaisia, joita toteutetaan koko kolmivuotiskauden 2024–2026 ajan. Toimintamme ja kehittämistyömme jakaantuvat näiden ohjelmien alle.

Ohjelmatyön huomioiminen piirissä

Lasten ja nuorten osallisuuden tuki

- Toteutamme tukioppilastoimintaa ja mediakasvatusta omalla alueellamme sekä ohjaamme paikallisyhdistyksiä kerho- ja harrastustoiminnan sekä Leikkipäiväohjelman toteuttamisessa.
- Perustamme nuorisovaikuttajaryhmän, jonka avulla nuorten osallisuutta ja kuulluksi tulemistä lisätään. Nuoret osallistuvat nuorisovaikuttajaryhmänä somen sisällön tuottamiseen, nuorille suunnattujen koulutussäiltöjen ideointiin ja tapahtumien järjestämiseen.

Lasten ja nuorten mielenterveyden tuki

- Toteutamme omalla alueellamme yhteistyössä kumppanipiirien ja keskusjärjestön kanssa Selviydytään kiusamisesta -toimintaa.

- Koulutamme ammattilaisia ja vanhempia lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnista sekä mielenterveyden tuesta.
- Toteutamme omalla alueellamme lasten yksinäisyyden ehkäisyyn tähtäävää Tuu mun kaveriksi -hanketta vuosina 2024–2026.
- Toteutamme omalla alueellamme kaveri- ja heppakaveritoimintaa yhtenä tukihenkilötoiminnan muotona.
- Toteutamme ja tuemme paikallisyhdistyksiämme lasten ja nuorten yksinäisyyden ehkäisyyn liittyvässä toiminnassa.
- Toteutamme nuorten itsenäistymistaitojen ohjausta, tuemme nuorten opiskelua tarjoamalla harjoittelumahdollisuuksia, annamme nuorille kokemuksia työelämästä ja tuemme paikallisyhdistyksiämme nuorisotoiminnassa.
- Tuemme lasten mielenterveyttä ennalta vahvistavasti tukemalla vanhemmuutta.

Vanhemmuuden tuki

- Ohjaamme ammatillisesti paikallisyhdistyksiä perhekahvilatoiminnassa ja kohtaamispaikkatoiminnassa, alakouluikäisten ja nuorten vanhemmuuden tuessa.
- Toteutamme ammatillisesti ohjattuja vertaisryhmiä, tukihenkilötoimintaa sekä vanhemmuus- ja ikäkausi-iltoja lapsen, nuoren ja vanhemmuuden kehityksen eri aiheista.
- Olemme osatoteuttajana ESR-rahoitteisessa Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun (XAMK, Juvenia) hallinnoimassa Triangeli-hankkeessa, jossa tuemme etsivässä huoltajatyössä perheiden ja oppilaitosten yhteistyötä ja kehitämme siihen uusia toimintatapoja nuori keskiössä.



Perhekeskustoiminta



MLL:n perhekeskustoiminta tukee ja vahvistaa ammatillisesti alueemme paikallisyhdistyksiä ja sitouttaa yhdistyksiä osaksi kuntien perhekeskus- ja kohtaamispaikkatoimintaa. Perhekeskustoimintamme vahvistaa perheiden osallistumismahdollisuuksia koko toiminta-alueellamme.

Koordinaattorimme tukevat ja ohjaavat yhdistysten vapaaehtoisia lähi- ja etäkoulutusten, hallitus- ja perhekahvilakäyntien sekä vertaistapaamisten avulla.

Tavoite	Toimenpide
Toimimme aktiivisesti perhekeskustoiminnan kannalta oleellisissa verkostoissa ja järjestöille tarkoitetuissa sähköisissä palveluissa, jotta kaikenlaiset perheet löytävät meidät.	- Osallistumme alueillamme olennaisiin verkostoihin priorisoiden verkostot, jotka tukevat paikallisyhdistysten ammatillista ohjaamista ja ovat yhteistyön kannalta merkittäviä. Kannustamme paikallisyhdistyksiä olemaan aktiivinen osa oman alueensa perhekeskustoimintaa. Viemme viestiä kaksisuuntaisesti verkostoista yhdistyksille ja päin vastoin. - Pysymme ajan tasalla eri alueiden sähköisistä alustoista ja ohjaamme yhdistyksiä viemään omaa toimintaansa myös sähköisille alustoille.
Huomioimme toiminnassamme haavoittuvassa asemassa olevat perheet ja kohdennamme heille ennalta vahvistavaa toimintaa.	- Yhdistyksiä kouluttaessa ja ohjatessamme huomioimme sisällöissä ja viestinnässämme monimuotoiset perheet ja toiminnan saavutettavuuden kaikille perheille. Otamme toiminnassamme huomioon haavoittuvuuden moninaisuuden ja sen, että se ei välttämättä näy ulospäin. - Pohdimme yhteistyössä yhdistysten kanssa aktiivisesti keinoja, joilla toimintaan osallistumisen kynnyksiä voi edelleen madaltaa, esimerkiksi tuottamalla eri kielisiä materiaaleja toiminnasta sekä tarjoamalla mahdollisuuksien mukaan maksutonta toimintaa perheille. Tuemme paikallisyhdistyksiä järjestämään ennalta vahvistavaa toimintaa ja tapahtumia, jotka ovat kaikille avoimia. - Otamme huomioon yhteiskunnallisesti haastavan taloudellisen tilanteen sekä toimintaa suunnitellessa, että nostamalla esiin MLL:n mahdollisuuksia ennalta vahvistavaan tukeen.
Lisäämme digitaalista osallistumista osana kestävästä kehitystä huomioiden eri ryhmien osaamistason ja valmiuden digimahdollisuuksien käyttöön. Digitalisaation rinnalla tunnistamme kasvokkain kohtaamisen arvon ja mahdollistamme sen myös jatkossa.	- Järjestämme koulutukset yhdistyksille pääsääntöisesti yhteistyössä muiden MLL:n piirien sekä keskusjärjestön kanssa verkkovälitteisesti. Tarjoamme yhdistyksille mahdollisuutta Teams-tapaamiseen nopeallakin aikataululla. - Kerran vuodessa mahdollistamme yhdistyksille toistensa kohtaamisen liveinä tapahtuvien Täyskäsipäivien muodossa. Lisäksi pyrimme vierailemaan yhdistysten luona kasvotusten vähintään joka toinen vuosi tarpeen mukaan.
Tuemme paikallisyhdistyksiä lasten ja nuorten yksinäisyyden ehkäisyyn liittyvässä toiminnassa.	- Viemme yhdistyksille aktiivisesti tietoa heidän alueensa toiminnoista (esim. Tuu mun kaveriksi -toiminta, tukihenkilötoiminta ja Selviydytään kiusaamisesta -toiminta). Hyödynnämme yhdistysten verkostoja omilla alueillaan kohderyhmien tavoittamiseksi ja teemme tiivistä yhteistyötä yli tiimirajojen. - Kannustamme yhdistyksiä järjestämään matalan kynnyksen toimintaa myös kouluikäisille lapsille ja nuorilla.
Otamme käyttöön uusia vapaaehtoistyön muotoja.	Luomme kontakteja paikallisiin seniorijärjestöihin ja -verkostoihin ajatuksena kannustaa myös eläkeikäisiä ihmisiä paikallisyhdistysten vapaaehtois-toimintaan. Otamme prosessissa mallia muilta alueilta, joilla on vastaavaa toimintaa. Kannustamme myös paikallisyhdistyksiä kontaktoimaan alueensa senioreita ja rekrytoimaan heitä mukaan toimintaan.

Perhekeskustoiminnassa kiinnitämme huomiota aktiiviseen, kattavaan ja monipuoliseen vapaaehtoistoimijoiden perehdytykseen ja tukeen. Ohjaamme ammatillisesti paikallisyhdistyksiä perhekahvilatoiminnassa ja kohtaamispaikkatoiminnassa, alakouluikäisten ja nuorten vanhemmuuden tuessa.	• Tuemme yhdistysten toimintaedellytyksiä tarjoamalla vapaaehtoisille monipuolista ohjausta ja koulutuksia. Järjestämme vuoden 2026 aikana koulutuksia koko piirin alueelle yhteistyössä muiden piirien ja keskusjärjestön kanssa. Järjestämme koulutukset pääsääntöisesti verkkototeutuksina. • Tavoitamme vuoden 2026 aikana 60 % yhdistysten hallituksista ja 80 % yhdistysten puheenjohtajista. • Tuemme ammatillisesti paikallisyhdistysten perhekahviloita. Järjestämme perhekahvilaohjaajille koulutuksia ja perehdytyksiä yhteistyössä keskusjärjestön ja muiden piirien kanssa. Teemme perhekahvilavierailuja vähintään joka toinen vuosi ja lisäksi järjestämme vähintään kerran vuodessa perhekahvilaohjaajien vertaistapaamisen verkossa. • Perhekahvilakäynneillä tutustumme perhekahvilan toimintaan, annamme vinkkejä perhekahvilan arkeen ja keskustelemme kävijöiden kanssa erilaisista vanhemmuuden tukeen liittyvistä teemoista. Yhdistyksille välitetään tietoa ja materiaalia MLL:n eri toiminnoista jaettavaksi perheille.
Kiinnitämme huomiota eri ikäisten medialukutaitoon ja tuemme sen kehittämistä.	• Nostamme yhdistyksille esiin MLL:n monipuolista osaamista koko perheen medialukutaidon osalta ja kannustamme hyödyntämään MLL:n materiaaleja esimerkiksi perhekahviloissa ja yhdistysten tapahtumissa.
Tuemme paikallisyhdistysten vaikuttamistyötä ja tuotamme vaikuttamisviestejä paikallisyhdistysten käyttöön.	• Välitämme paikallisyhdistyksille keskusjärjestön tuottamia viestintämateriaaleja ja valmiita pohjia vaikuttamisen tueksi. • Lisäämme paikallisyhdistysten tietoisuutta heidän vaikuttamismahdollisuuksistaan ja tuemme heitä vaikuttamistyössä tarpeiden mukaan. • Nostamme esille paikallisyhdistysten mahdollisuuksia vaikuttaa oman alueensa päätöksentekoon. Kannustamme yhdistyksiä kutsumaan alueensa päättäjiä tutustumaan yhdistyksen toimintaan.
Teemme työntekijöiden työn näkyväksi, tuomme esiin toiminnan moninaisuuden ulkoisessa viestinnässä ja muistamme historiamme.	• Panostamme työstämme ja sen arjesta viestimiseen esimerkiksi sosiaalisessa mediassa ja Järviset-yhdistystiedotteessa. • Osallistumme 100 vuotta täyttävien yhdistysten juhliin mahdollisuuksien mukaan ja muistamme heitä yhdistysten toivomalla tavalla. Kannustamme 100-vuotiaita yhdistyksiä juhlimaan saavutustaan ja viestimään siitä esimerkiksi paikallismedioille.



Vapaaehtoisten ammatillinen ohjaus

Tarjoamme vapaaehtoistoiminnalle ympäristön, jossa vapaaehtoisena saa kehittyä, oppia uutta ja kokea arvostusta omana itsenään. Vapaaehtoisilla on oikeus saada tukea. Onnistumista, osaamista, toiminnan iloa ja jaksamista vapaaehtoistehtävissä tuetaan yhteydenotoin, tapaamisin ja koulutuksin. Tarjoamme mielekkäitä vapaaehtoistehtäviä eri elämäntilanteissa oleville ja huolehdimme tehtävien veto- ja pito-voimasta sekä kaupunki- että maaseutu ympäristöissä. Edistämme lasten ja nuorten sekä perheiden toimijuutta ja yhteisöllisyyttä. Vapaaehtoisuus on iloinen asia, joka lisää

vapaaehtoisen hyvinvointia. Kiva tekeminen yhdessä lisää sitoutumista vapaaehtoisuuteen.

Ohjaamme ammatillisesti paikallisyhdistyksiä yhdistyshallinnossa, perhekahvilatoiminnassa ja kohtaamispaikkatoiminnassa, sekä lasten ja nuorten vanhemmuuden tuessa. Tukioppilaille ja tukioppilasohjaajille järjestetään koulutuksia sekä jatkokoulutuksia toiminnan tueksi. Tukihenkilötoiminnassa, Tuu mun kaveriksi -toiminnassa ja Selviydytään kiusaamisesta -toiminnassa vapaaehtoiset koulutetaan ja heitä tuetaan ammatillisesti koko toimintajakson ajan.

Nuorisotoiminta

Toimimme aktiivisena lasten, nuorten, vanhempien ja ammattilaisten kouluttajana varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella. Nuorten osallisuutta ja hyvinvointia vahvistetaan eri toimenpitein esimerkiksi tukioppilastoiminnassa sekä paikallisyhdistysten nuorisotoiminnan tukemisessa. Nuorten itsenäistymistä ja elämäntaitoja tuetaan Mediakasvatus-työpajojen, Arjen valinta -pelin, Kaveritaidot ja kiusaamisen ehkäisy -työpajojen sekä Jämäkkyyttä päihdekokeilutilanteista kieltäytymiseen -työpajojen avulla. Lisäksi pidämme nelosluokkalaisille tarkoitettuja Digitutkijat-työpajoja ja tukioppilaille tarkoitettuja mediamentori -työpajoja. Tuemme ja edistämme nuorten osallisuutta digitaalisen nuorisotyön alustoilla mm. uutena vapaaehtoistyön muotona pilotoitavan verkkovapaaehtoisuuden kautta.

Tavoite	Toimenpide
Kehitämme aktiivisesti toimintaa myös kouluikäisten lasten ja nuorten perheille ja huomioimme toimintojemme suunnittelussa myös ne alueet, missä väestö vähenee ja syntyvyys laskee	• Kehitämme kouluikäisten työpajoja tarvelähtöisesti, esimerkiksi päihdetunnit myös alakouluun. • Huomioimme toimintojen suunnittelussa etätoteutuksen mahdollisuudet ja varaamme tarvittaessa aikaa matkustamiseen paikanpäälle. • Järjestämme mediakasvatuksen vanhempainiltoja, joiden tavoitteena on lisätä kotien tietoja ja tarjota tukea mediakasvatuksessa. Kehitämme mahdollisuutta viedä vanhempainiltoihin vuorovaikutteista sisältöä ja lisäämme vanhemmuuden tuen muotoja.
Näemme toimintaan vaikuttavat tekijät myös mahdollisuuksina, ei pelkästään uhkina.	• Huomioimme toiminnassamme alueelliset erot ja kehitämme etäosallistumisen muotoja. • Oppilaiden moninaisuus lisääntyy ja otamme sen entistä vahvemmin huomioon työpajojen suunnittelussa ja toteutuksessa (neuromoninaisuus, kuvalinen tuki ja selkosuomi).

Huomioimme toiminnassamme haavoittuvassa asemassa olevat nuoret ja kohdennamme heille ennalta vahvistavaa toimintaa

- Koulutamme tukioppilaita ja tukioppilasohjaajia. Tukioppilastoiminta ehkäisee kouluissa eriarvoisuutta ja kiusaamista sekä rakentaa hyvää kouluilmapiiriä. Tukioppilastoiminta toimii kouluissa ennalta vahvistavana toimintana ja markkinoimme perus- ja jatkokoulutuksia kaikille alueen kouluille.
- Tukioppilastoiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi pidämme yhteyttä tukioppilasohjaajiin ja osaltamme ylläpidämme valtakunnallisen koulurekisterin tietoja.
- Tuemme nuorten itsenäistymistä ja elämänhallintataitoja Mediakasvatus-työpajojen, Arjen valinta -pelin, Kaveritaidot ja kiusaamisen ehkäisy -työpajojen sekä Jämäkkyyttä päihdekokeilutilanteista kieltäytymiseen -työpajojen avulla.

Kiinnitämme huomiota eri ikäisten medialukutaitoon ja tuemme sen kehittämistä

- Mediakasvatustyössämme korostamme digihyvinvointia, osallisuutta ja turvallisuutta.
- Osallistumme MLL:n ja Suomen kulttuurirahaston Digitutkijat-hankkeeseen. Hankkeen tarkoituksena on tukea koulujen ja kotien mediakasvatusta. Pidämme 4.-luokkalaisille suunnattuja työpajoja ja tavoitteenamme on kattaa 75 % alueen oppilaitoksista hankekauden aikana. Yhtenäiskouluissa koulutamme mahdollisuuksien mukaan tukioppilaat toimimaan media-mentoreina Digitutkijat-työpajoissa.
- Lisäksi tarjoamme mediakoulutuksia yläkoulu ikäisille, sekä vanhempainiltoja digihyvinvoinnista ala- ja yläkoulu ikäisten lasten vanhemmille.
- Digitutkijat-työpajoihin osallistuvat koulut saavat koulutusta medialukutaidoista, koska se on työpajan yksi neljästä osa-alueesta.
- Toteutamme tukioppilastoimintaa ja mediakasvatusta omalla alueellamme.
- Työntekijät ja kouluttajat kouluttautuvat ja pitävät huolen oman tietotaitonsa kehittymisestä ja ajan tasalla olemisesta.





Tukihenkilötoiminta

Tukihenkilötoiminnan avulla ehkäistään lasten ja nuorten syrjäytymistä ja yksinäisyyttä sekä vahvistetaan lapsiperheiden hyvinvointia, arjen hallintaa ja pärjäävyyttä. Toiminta on ennaltaehkäisevää ja ennaltaehkäisevää, joten perheiden mahdollisiin haasteisiin pyritään vaikuttamaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Toimintamuotoina ovat 4–17-vuotiaille tarkoitettu kaveri- ja heppakaveritoiminta, lapsiperheille tarkoitettu perhekummitoiminta sekä Ystäväksi maahanmuuttajäidille -toiminta.

Tavoite	Toimenpide
Kehitämme aktiivisesti toimintaa myös kouluikäisten lasten ja nuorten perheille ja huomioimme toimintojemme suunnittelussa myös ne alueet, missä väestö vähenee ja syntyvyys laskee	Kaveritoiminta on tarkoitettu 4–17-vuotiaille lapsille ja pyrimme toteuttamaan toimintaa myös piirimme reuna-alueilla. Markkinoimme vapaaehtoistoimintaa tasaisesti koko piirimme alueella, mikä mahdollistaa toiminnan toteutumisen muuallakin kuin kasvukeskuksissa.
Näemme toimintaan vaikuttavat tekijät myös mahdollisuuksina, ei pelkästään uhkina	- Perheiden tilanne on haastava, sillä palveluihin pääsy usein pitkittyy suuren kysynnän takia. Tukihenkilötoiminnalla pystymme tukemaan perheitä ennaltaehkäisevästi tilanteissa, jossa tuki on tarpeen. - Tukihenkilötoiminnan vapaaehtoistoiminnan avulla pystymme tarjoamaan arjen aktiivisuutta ja merkityksellistä tekemistä eri elämäntilanteissa oleville luotettaville aikuisille, kuten esimerkiksi työttömyyttä kokeville.
Tiivistämme oppilaitosyhteistyötä opinnollistamisessa.	Olemme tehneet muutama vuosi sitten tukihenkilötoiminnassa oppilaitosyhteistyöehdotuksia eri kouluille opiskelijoiden tekemän vapaaehtoistyön opinnollistamiseksi. Oppilaitosyhteistyötä tiivistetään edelleen. Oppilaitoksia kontaktoidaan säännöllisesti, jotta yhteistyöstä tulee entistä sujuvampaa.



Huomioimme toiminnassamme haavoittuvassa asemassa olevat perheet ja kohdennamme heille ennalta vahvistavaa toimintaa	• Tukihenkilötoiminnassa mukana olevista perheistä merkittävä osa on haavoittuvassa asemassa olevia. Kohderyhmänä ovat tukihenkilöä kaipaavat lapset ja nuoret, pienlapsiperheet sekä maahanmuuttajaperheet.
Lisäämme digitaalista osallistumista osana kestävästä kehitystä huomioiden eri ryhmien osaamistason ja valmiuden digimahdollisuuksien käyttöön. Digitalisaation rinnalla tunnistamme kasvokkain kohtaamisen arvon ja mahdollistamme sen myös jatkossa.	• Madallamme vapaaehtoisten osallistumisen kynnystä paikkakunnasta riippumatta mahdollistamalla etäosallistumisia niin koulutuksiin kuin vertaistapaamisiin. Tarvittaessa neuvomme osallistujia henkilökohtaisesti digitaalisten työskentelyalustojen käytössä. • Kohtaamme kaikki vapaaehtoiset ja tuettavat myös kasvokkain.
Tuemme lasten mielenterveyttä ennalta vahvistavasti tukemalla vanhemmuutta	• Tuemme vanhemmuutta tukihenkilötoiminnan perhekummitoiminnassa sekä Ystäväksi maahanmuuttajaäidille -toiminnassa, johon osallistuu useasti haavoittuvassa asemassa olevia perheitä. Toiminnat ovat tavoitteellisia, ennalta vahvistavia ja perheiden resilienssiä vahvistavia. • Tarjoamme ja toteutamme perheille tarpeen mukaan Lapset puheeksi -keskusteluja perheen tueksi.
Vapaaehtoisille järjestetään kattavaa ja monipuolista koulutusta ja tukea.	• Vapaaehtoisen lähtiessä mukaan toimintaan huomioidaan hänen yksilöllinen elämäntilanteensa, henkilökohtaiset vahvuudet sekä hänelle sopiva tukihenkilötoiminnan muoto. Toiminnan mahdollisuuksia tarjotaan niin piirin pienemmissä kuin suurissa asutuskeskuksissa. • Koordinaattorit tukevat tukihenkilötoiminnan vapaaehtoisia ammatillisesti. Vapaaehtoisten tukeen kuuluvat tukihenkilötoiminnan koulutus ja perehdytys, henkilökohtainen tapaaminen, yhteinen tukisuhteen aloitustapaaminen, tukisuhteiden seuranta, lisäkoulutukset, vertaistapaamiset sekä virkistystapahtumat. Vertaistapaamisissa on myös koulutuksellisia osuuksia. • Tukisuhteiden vaikuttavuutta arvioidaan säännöllisesti kolmen kuukauden välein tapahtuvalla seurannalla sekä kyselyillä tukisuhteen ensimmäisen vuoden aikana ja sen jälkeen tarpeen mukaan. Seuranta ja kyselyjä toteutetaan niin vapaaehtoisille kuin perheille.
Panostamme tukihenkilötoiminnan veto- ja pitovoimaisuuteen vapaaehtoisten näkökulmasta.	• Rekrytoimme vapaaehtoisia eri kanavissa ja tapahtumissa. Viestintää ja markkinointia kehitetään arvioimalla nykyisten sekä mahdollisten uusien viestintäkanavien tarpeellisuutta. Teemme tukihenkilötoiminnalle koko piirin kattavan markkinointikampanjan kahdesti vuodessa ja lisäksi tarpeen mukaan alueellista lisämarkkinointia. • Kuulemme vapaaehtoisten ja tuettavien toiveita tukihenkilötoiminnan kehittämiseksi. Keräämme tapahtumista ja koulutuksista palautetta. • Järjestämme tukisuhteille (vapaaehtoinen ja tuettava) yhteisöllisyyttä edistäviä tapahtumia alueellisten toiveiden ja tarpeiden mukaan. • Kiitämme ja tuomme näkyväksi vapaaehtoisen tekemän työn tärkeyttä.
Perheille suunnatun vaikuttamisviestinnän aktiivinen kehittäminen ja edistäminen MLL:n arvopohjan mukaisesti.	• Ohjaamme vapaaehtoisia toimimaan lapsen edun mukaisesti sekä kannustamaan ja tukemaan perheitä siinä. Toimintaa ohjaa ilo lapsesta ja vanhemmuudesta arjessa sekä lapsimyönteisyys. • Markkinoimme tukihenkilötoimintaa ennalta vahvistavana toimintamuotona, jotta perheet ohjautuisivat mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tukihenkilötoiminnan piiriin. Tarkoituksena on saada perheet ohjautumaan toimintoihin itsenäisesti tai sidosryhmien palveluohjauksen kautta.

Selviydytään kiusaamisesta –toiminta

Selviydytään kiusaamisesta -toiminnalla tuetaan kiusaamista kokeneita noin 10–21-vuotiaita lapsia ja nuoria vertaisryhmätoiminnan sekä yksilöohjauksen avulla. Lisäksi toiminnassa tuetaan vapaaehtoisten ja ammattilaisten osaamista ja keinoja kohdata kiusaamista kokeneita lapsia ja nuoria.

Järjestetään kiusaamisen jälkihoitomalliin perustuvia Selviytyjät-vertaisryhmiä kiusaamista kokeneille 12–21-vuotiaille nuorille. Ryhmiä toteutetaan sekä paikallisina ryhminä että valtakunnallisina verkkoryhminä. Nuorille, joille ryhmätoiminta ei sovellu etäisyyksien tai muiden rajoitusten takia, tarjotaan yksilöllistä tukea lähi- tai

etäohjauksena. Kehitetään vertaisryhmämallia edelleen 10–12-vuotiaille lapsille sopivaksi ja toteutetaan lasten vertaisryhmiä. Kehitetään digitaalista nuorisotyötä TikTok-tilin ja Discord-kanavan avulla. Lisätään nuorten osallisuutta ja kehitetään uusi verkkovapaaehtoisuuden muoto.

Tavoitteena on vahvistaa kiusaamista kokeneiden lasten ja nuorten itsetuntoa ja mielialaa sekä keinoja käsitellä ja selviytyä kiusaamiskokemuksista. Koulutetaan vapaaehtoisia ohjaamaan vertaisryhmiä ja tuetaan heitä vaativassa vapaaehtoistyössä. Lisätään lasten ja nuorten kanssa toimivien ammattilaisten osaamista kiusaamisen jälkihoidosta ja kiusaamista kokeneiden tukemisesta valtakunnallisten koulutusten avulla.

Tavoite	Toimenpide
Kehitämme aktiivisesti toimintaa myös kouluikäisten lasten ja nuorten perheille ja huomioimme toimintojemme suunnittelussa myös ne alueet, missä väestö vähenee ja syntyvyys laskee	• Kehitämme aktiivisesti toimintaamme ja uutena toimintana on juurtunut alakoululaisille tarkoitetut Junior Selviytyjät -vertaisryhmät. • Huomioimme toiminnan suunnittelussa ne alueet, joissa väestö vähenee ja tarjoamme Selviytyjät verkkovertaisryhmä, joihin pystyy osallistumaan mistä päin Suomea tahansa. • Sopeudumme toimintaympäristöömme ja uutena toimintana kehitämme digitaalista nuorisotyötä. Sen avulla tavoitamme nuoria, joita ei tavoiteta kasvokkaiseen toimintaan sosiaalisten haasteiden tai pitkän välimatkan vuoksi.
Näemme toimintaan vaikuttavat tekijät myös mahdollisuuksina, ei pelkästään uhkina	• Toimintaamme vaikuttaa haaste saada nuoria osallistumaan ryhmiin. Tähän on monia tekijöitä, kuten nuorten pahoinvoinnin on lisääntyminen ja kaikki eivät pysty osallistumaan ryhmämuotoiseen toimintaan. • Näemme tämän mahdollisuutena kehittää uudenlaista toimintaa, esimerkiksi digitaalista nuorisotyötä Discord-kanavalla ja TikTokissa.



Lisäämme digitaalista osallistumista osana kestäväää kehitystä huomioiden eri ryhmien osaamistason ja valmiuden digimahdollisuuksien käyttöön. Digitalisaation rinnalla tunnistamme kasvokkain kohtaamisen arvon ja mahdollistamme sen myös jatkossa.	• Toteutamme Selviytyjät-ryhmiä sekä kasvokkain että verkossa. • Järjestämme tietoisuutta verkossa ja mahdollistamme tarvittaessa myös talenteen katsomisen. • Käytämme aktiivisesti Tiktok-tiliä ja Discord-kanavaa digitaalisen nuorisotyön lisäämiseksi. • Nuorten osallisuutta ja vaikuttamista lisätään. Kehitämme uutta verkkovapaehtoisuuden muotoa, jotta nuorten osallisuus vahvistuu.
Kiinnitämme huomiota eri ikäisten medialukutaitoon ja tuemme sen kehittämistä.	• Lisäämme nettikiusaamisen materiaalia koulutus ja ryhmämateriaaleihin. Tuemme ryhmäläisiä medialukutaidon kehittämisessä. • Tuemme kiusaamista kokeneita lapsia ja nuoria kohtaavia ammattilaisia käsittelemään nettikiusaamista. • Olemme aktiivisia Tiktokissa ja tuotamme sinne mielenhyvinvoinnin materiaalia haitallisen sisällön rinnalle.
Toimimme aktiivisesti toimintamme kannalta oleellisissa verkostoissa ja järjestöille tarkoitetuissa sähköisissä palveluissa, jotta kaikenlaiset perheet löytävät meidät	• Muodostamme toimivat kumppanuudet hyvinvointialueiden ja toiminta-alueemme suurimpien kaupunkien kanssa. Yhteistyö tukee toiminnan markkinointia ja nuorten ohjautumista toimintaan. • Keski-Suomen hyvinvointialueen kumppanuus sisältää yhteistyön Selviytyjät-ryhmien ohjauksessa sekä Tukipysäkki kiusaamisasioissa -palvelun järjestämisessä. • Toimimme aktiivisena toimijana verkostoissa, kuten Pohjois-Savon kiusaamisen ehkäisyn työryhmä sekä olemme mukana Kuopion yhteisen kiusaamisen ehkäisemisen- ja puuttumisen mallin kehittämisessä. • Selviydytään kiusaamisesta -toiminta on kuvattu sähköiseen perhekeskukseen ja sähköisiin palveluihin, kuten palvelutietovarantoon ja nettisivuille.
Huomioimme toiminnassamme haavoittuvassa asemassa olevat perheet ja kohdennamme heille ennalta vahvistavaa ja jälkihoidollista toimintaa	• Järjestämme paikallisia, kasvokkain kokoontuvia Selviytyjät-vertaisryhmiä kiusaamista kokeneille noin 12–21-vuotiaille nuorille. Järjestämme Kuopiossa, Jyväskylässä ja Joensuussa kaksi Selviytyjät-ryhmää vuodessa. • Tarjoamme yksilöohjausta niille nuorille, joille ryhmämuotoinen tuki ei sovelu esimerkiksi etäisyyksien tai muun esteen takia. • Toiminnan myötä kiusaamista kokeneiden nuorten itsetunto vahvistuu, mieliala paranee ja nuoret saavat vertaistukea sekä keinoja kiusaamiskokemuksen käsittelyyn. • Järjestämme 10–12-vuotiaiden kiusaamista kokeneiden lasten vertaisryhmät Kuopiossa, Jyväskylässä ja Joensuussa. • Koordinoimme valtakunnallista Selviydytään kiusaamisesta -toimintaa, jota toteutetaan MLL:n Kaakkois-Suomen, Satakunnan, Pohjanmaan piirien sekä keskusjärjestön kanssa yhteistyössä. • Kehitämme Selviytyjät-ryhmämallia sekä 10–12-vuotiaiden ryhmämallia edelleen. Päivitämme ryhmämallin käsitteet ja lähteet. Lisäämme käsitteisiin traumainformoidun työotteen ja ostrakismin.
Järjestämme aktiivisen, kattavan ja monipuolisen vapaaehtoistoimijoiden perehdytyksen ja tuemme vapaaehtoisia	• Koulutamme vapaaehtoisia vertaisryhmien ohjaajiksi ja tuemme heitä vaativassa vapaaehtoistyössä. Vertaisryhmissä toimii 1–2 koulutettua vapaaehtoista ryhmä kohden yhdessä työntekijän kanssa. • Järjestämme kaksi kertaa vuodessa yhteisen uusien vapaaehtoisten koulutuksen kaikkien toiminnassa mukana olevien piirien kanssa. • Tuemme vapaaehtoisia ryhmän ohjaamisessa ja tarjoamme heille mahdollisuuden ryhmässä nousseiden asioiden jakamiseen ja purkuun. • Toimintaan perehdyttämisen ja tuen myötä vapaaehtoisten kyky kohdata ja tukea kiusaamista kokeneita nuoria kasvaa ja vapaaehtoisena toimivat saavat tietoa ja käytännön kokemusta kiusaamista kokeneen nuoren tukemisesta.

Tuu mun kaveriksi -hanke

Tuu mun kaveriksi -hankkeen tavoitteena on alakouluikäisten lasten yksinäisyyden tunteen vähentäminen ja yksinäisyyden ehkäiseminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Kohde-ryhmänä ovat 7–12-vuotiaat yksinäisyyttä kokevat lapset ja heidän huoltajansa Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa. Hankkeessa kehitettävien toimintojen kautta autetaan syntymään pysyviä ystävyyssuhteita lasten välille kiinnostavan tekemisen avulla. Hankkeen tavoitteena on, että huoltaja tunnistaa lapsen kokeman yksinäisyyden ja saa keinoja tukea lastaan. Muina tavoitteina on, että yksinäisyyttä kokevilla lapsilla yksinäisyyden tunne vähenee, itsetunto ja kaveritaidot vahvistuvat ja lapsi löytää mielekästä tekemistä ja uusia vertaissuhteita. Hankkeen toimintamuotoina ovat kysely lapsen kokeman yksinäisyyden tunnistamiseen huoltajille, perheen hyvinvointia vahvistava ohjaus, verkkotehtävät perheille, toiminnalliset vertaisryhmät sekä Vertainen on ystävä -toiminta. Hankeaika on 18.3.2024–31.12.2026.



Tavoite	Toimenpide
Kehitämme aktiivisesti toimintaa myös kouluikäisten lasten ja nuorten perheille ja huomioimme toimintojemme suunnittelussa myös ne alueet, missä väestö vähenee ja syntyvyys laskee	- Yksinäisyyden tunnistamisen kyselystä tiedottamista laajennetaan uusille paikkakunnille erityisesti Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa, mutta myös valtakunnallisesti. Kyselyn avulla huoltaja voi tunnistaa lapsen yksinäisyyden. Huoltaja vastaa kyselyyn itsenäisesti verkossa yhdessä lapsen kanssa ja kysely tarjoaa tietoa ja keinoja käsitellä yksinäisyyden teemoja lapsen kanssa. Kyselyyn vastattuaan perhe saa palautteen. Mikäli vastausten perusteella herää huoli lapsen yksinäisyydestä, ohjaa kysely eteenpäin hankkeen toimintoihin. - Jatkokehitetään hankkeessa luotua verkkomateriaalia. Kysely ja verkkomateriaali tarjoavat tukea myös niillä alueilla, joissa palveluita on muuten vähemmän saatavilla. Laajennetaan verkkomateriaalista tiedottamista uusille paikkakunnille erityisesti Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa, mutta myös valtakunnallisesti. Verkkomateriaalin avulla huoltaja saa keinoja tukea ja vahvistaa yksinäisyyttä kokevaa lasta. Lapsi, huoltaja ja mahdolliset muut perheenjäsenet tekevät verkkotehtävät itsenäisesti yhdessä.
Näemme toimintaan vaikuttavat tekijät myös mahdollisuuksina, ei pelkästään uhkina	- Yhteiskunnan haastava tilanne ja siitä johtuva lapsiköyhyys voivat olla yksi syy ohjautua perheohjauksen ja lasten vertaisryhmätoimintojen pariin, sillä toiminnot ovat maksuttomia ja perustuvat tarpeeseen. Perheiden tavoittaminen haastaa kokeilemaan ja markkinoimaan toimintaa jatkuvasti uusia kanavia käyttäen. - Osallistuvien lasten monikielisyys ja neuropsykiatriset haasteet ovat yleisiä. Pyrimme mahdollistamaan osallistumisen kaikille toimintaa tarvitseville.
Tiivistämme oppilaitosyhteistyötä opinnollistamisessa	Olemme sopineet yksittäisistä opinnollistamisista oppilaitosten kanssa vapaaehtoisena toimimisesta. Lähdemme rakentamaan kokonaisuutta, jota voimme markkinoida oppilaitoksille ja opiskelijoille.

Huomioimme toiminnassamme haavoittuvassa asemassa olevat perheet ja kohdennamme heille ennalta vahvistavaa toimintaa	• Jatkokehitetään perheen hyvinvointia tukevaa ohjausmallia, vertaisryhmämallia ja Vertainen on ystävä -toimintamallia. • Yksinäisen lapsen perheelle järjestetään luottamuksellista kasvokkain ohjausta, jonka tavoitteena on vahvistaa perheen hyvinvointia ja keinoja tukea yksinäisyyttä kokevaa lasta. • Vertaisryhmiä järjestetään itsensä yksinäiseksi kokeville alakouluikäisille. Ryhmät ovat teemallisia ja toiminnallisia vertaisryhmiä, jotka tukevat lasten itsetuntoa ja kaveritaitoja. • Vertainen on ystävä -toiminnassa vapaaehtoinen aikuinen toimii kahden lapsen ystävyyden edistäjänä ja auttaa mielekkään tekemisen löytämisessä.
Tuemme lasten mielenterveyttä ennalta vahvistavasti tukemalla vanhemmuutta	• Perheille suunnattu kysely, verkkotehtävät ja perheohjaus ovat suunniteltu vahvistamaan yksinäisyyttä kokevien lasten vanhempien keinoja tukea lastaan sekä lisäämään tietoa ilmiöstä. Kysely, verkkotehtävät ja perheohjaus tukevat vanhemmuutta, lapsen ja vanhemman välistä vuorovaikutusta sekä perheen hyvinvointia.
Vapaaehtoisille järjestetään kattavaa ja monipuolista koulutusta ja tukea	• Koulutamme vapaaehtoisia Vertainen on ystävä -toimintaan sekä toiminnallisten vertaisryhmien ohjaajiksi. Hankkeen työntekijä toimii vapaaehtoisten ammatillisena tukena. Tuki sisältää koulutuksen ja perehdytyksen toimintaan, tarvittavat seuranta-/välitapaamiset ja toiminnan arvioinnin säännöllisesti.
Lisäämme digitaalista osallistumista osana kestävä kehitystä huomioiden eri ryhmien osaamistason ja valmiuden digimahdollisuuksien käyttöön. Digitalisaation rinnalla tunnistamme kasvokkain kohtaamisen arvon ja mahdollistamme sen myös jatkossa.	• Hyödynnämme toiminnassa sekä digitaalisia alustoja että kasvokkaista kohtaamista. Vapaaehtoisille suunnattuja materiaaleja löytyy verkko-opimisalusta Moodlesta. Vapaaehtoisille järjestetään tarpeen mukaan etä-tapaamisia verkon kautta. Vapaaehtoisia tavataan kasvokkain ja heihin ollaan yhteydessä puhelimitse ja verkon kautta. • Hankkeen digitaalisiin sisältöihin on helppo pääsy, sillä verkkotehtäviin ja yksinäisyyden tunnistamisen kyselyyn pääsee kirjautumatta. Kyselyn ja verkkomateriaalien saavutettavuutta pyritään parantamaan edelleen. Mahdollistetaan kasvokkainen kohtaaminen hankkeen toiminnoissa tai ohjataan tarpeen mukaan muiden palveluiden piiriin.
Perheille suunnatun vaikuttamisviestinnän kehittäminen sekä viestinnän aktiivinen edistäminen ja kehittäminen.	• Lisäämme ennalta vahvistavan toiminnan esiintuomista viestinnässä, jotta perheet ohjautuisivat varhaisemmassa vaiheessa hankkeen piiriin. Tavoituksena saada perheet ohjautumaan toimintoihin itsenäisesti, kyselyn kautta tai sidosryhmien palveluohjauksen kautta. Tiedotamme sidosryhmiä hankkeen toiminnasta. • Toimintaa pidetään monipuolisesti esillä mm. sanomalehdissä, nettisivuilla, sosiaalisessa mediassa, tapahtumissa, verkostojen kohtaamisissa ja uutiskirjeissä. Tuu mun kaveriksi -toiminnassa on monia toimintamuotoja, joita tuomme aktiivisesti esille viestinnässämme. Toiminnassa pyritään huomioimaan perheiden moninaisuus.



Vertaisryhmät

Osana toimintojemme ja vapaaehtoistoiminnan kehittämistä toteutamme vertaisryhmätoiminnan malleja vanhemmuuteen, parisuhteeseen ja lapsen/nuoren ikäkausiin liittyen. ABC-vanhemmuusryhmän tavoitteena on tukea lasten positiivista kehitystä vahvistamalla lapsen ja aikuisen välistä suhdetta arjessa. Ryhmä on tarkoitettu 3–12-vuotiaiden lasten huoltajille. ABC-vanhemmuusryhmiä on tavoitteena järjestää vähintään kaksi ryhmää vuoden 2026 aikana.

Nepparit-vertaisryhmätoimintaa tarjotaan vanhemmille, joilla on huoli lapsen kehityksestä tai arkea haastavista piirteistä. Nepparit-vertaisryhmätoimintaa on tarkoitus järjestää kaksi ryhmää vuoden 2026 aikana.

Vanhemmuusillat ovat ammatillisesti ohjattuja vanhemmille suunnattuja iltoja, jotka perustuvat vertaisuuteen. Tiedon saannin lisäksi vanhemmuusiltojen tarkoituksena on mahdollistaa vanhempien keskinäinen vertaistuki ja ajatustenvaihto käsiteltävistä teemoista. Eri teemoihin keskittyvien vanhemmuusiltojen tarkoituksena on antaa vanhemmille tietoa lapsen ja nuoren kasvun ja kehityksen tukemisesta. Vanhemmuusiltoja on tarkoitus toteuttaa kaikissa toimitus-alueemme maakunnissa vuoden 2026 aikana. Tavoitteena on järjestää yhteensä neljä vanhemmuusiltaa vuoden 2026 aikana. Vanhemmuusiltoja tarjotaan neuvoloiden, varhaiskasvatuksen ja peruskoulun asiakkaina oleville vanhemmille.

Koulutustoiminta

Jatkamme monipuolista kouluttamista vuonna 2026. Koulutuksien kohderyhminä ovat vapaaehtoiset, ammattilaiset ja perheet.

Tavoitteet kolmivuotissuunnitelmasta:

- Koulutamme ammatillaisia ja vanhempia lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnista sekä mielenterveyden tuesta.
- Toteutamme ammatillisesti ohjattuja vertaisryhmiä, tukihenkilötoimintaa, sekä vanhempainiltoja ja vanhemmuusryhmiä lapsen, nuoren ja vanhemmuuden kehityksen eri aiheista.



Vapaaehtoisille suunnatut koulutukset

- **Jututtamo** on MLL:n kehittämä vertaisryhmämalli, joka perustuu mentaalisatioperustaiseen ohjaustapaan. Jututtamo-ohjaajakoulutus on suunnattu kaikille lapsista, nuorista ja perheistä kiinnostuneille, jotka ovat innostuneita toimimaan vapaaehtoisina ohjaajina. MLL:n Jututtamossa tavoitteena on keskustella erilaisista lapsiperheen arkeen liittyvistä asioista lapsen näkökulmasta. Jututtamossa vahvistetaan vanhemman kykyä tunnistaa lapsen tunteita ja tarpeita ja herätetään vanhempia pohtimaan, miten niihin voisi vastata lapsen kehitystä tukevalla tavalla. Jututtamo-ohjaajakoulutus toteutetaan keran vuodessa tarpeen mukaan.
- **Hyvä arki lapselle -koulutus** perustuu Lapset puheeksi -menetelmään ja on kohdistettu kevyempänä mallina vapaaehtoisille. Järjestämme vapaaehtoisille suunnattuja koulutuksia vähintään kerran vuodessa.
- Muut vapaaehtoisille suunnatut koulutukset on esitelty toiminnoittain.

Ammattilaisille suunnatut koulutukset

- Ammattilaisten Jututtamo-ohjaajakoulutuksessa osallistujat saavat perustaidot ryhmänohjauksesta mentalisaatioperustaisesti. Jututtamo-ohjaajakoulutuksia voi tilata piiriltä. Vuoden 2026 aikana järjestämme Jututtamo-ohjaajakoulutuksia ammattilaisille tilausten mukaan.
- Vahvuutta vanhemmuuteen® ja Lapsi mielessä® -ohjaajakoulutuksessa keskitytään mentalisaation perustuvan reflektiivisen työotteen omaksumiseen ja soveltamiseen ryhmänohjaustilanteissa sekä omassa työssä ja työyhteisössä laajemminkin. Ohjaajakoulutus on suunnattu kuntien, järjestöjen ja seurakuntien lasten ja perheiden kanssa työskenteleville ammattilaisille. Ammattilaisille suunnattu ja Vahvuutta vanhemmuuteen® ja Lapsi mielessä® -ohjaajakoulutuksia on tavoitteena järjestää ainakin yksi vuoden 2026 aikana.
- Yksilöidyt mentalisaatiopohjaiset ammattilaisille suunnatut koulutukset tarjoavat ammattilaisille tietoa ja näkökulmia vanhemmuuden tueksi sekä muun muassa haastavien tilanteiden puheeksiottamiseksi. Yksilöityjä koulutuksia järjestetään vuonna 2026 aikana tilauksiin ja kumppanuussopimuksiin perustuen eri-ikäisten lasten ja nuorten kanssa toimiville ammattilaisille.

- Ammattilaisille suunnatut asiantuntijaluennot: Järjestämme teemallisia vanhemmuusiltoja lasten ja nuorten kanssa toimiville ammattilaisille, kuten ope-tushenkilöstölle tilausten mukaan.
- **Lapset Puheeksi (LP) -menetelmäkoulutuksen** avulla rakennetaan vanhempien, muiden lapsen elämän tärkeiden ihmisten ja lapsen välille yhteistä ymmärrystä arjesta. Tavoitteemme on toteuttaa Lapset puheeksi -menetelmäkoulutuksia vuoden 2026 aikana ammattilaisille tilausten mukaan.
- **Lapsivaikutusten arviointi -työpajoissa** keskitytään lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönottoon kunnissa ja hyvinvointialueilla. Työpajan sisältö ja kes-to yksilöidään yhdessä tilaajan kanssa. Järjestämme koulutuksia vuoden 2026 aikana tilausten mukaan.
- **Kiusaamisteemaiset tietois- kudet ammattilaisille** on esitelty Selviydytään kiusaamisesta -toiminnan yhteydessä. Kiusaamisteemaisten tietois- kujen tavoitteena on lisätä ammattilaisten tietoa ja osaamista kiusaamisesta ilmiönä, kiusaamisen jälkihoidosta sekä kiusaamista kokeneen lapsen ja nuoren kohtaamisesta ja tukemisesta. Tietois- kuja järjestetään nuoria kohtaaville ammattilaisille ja alalle opiskeleville, jotka kaipaavat työkaluja kiusaamista kokeneiden lasten ja nuorten kohtaamiseen ja tukemiseen. Tietois- kuja järjestetään valtakunnallisina etätilaisuuksina yhteistyössä kumppanipiirien kanssa. Järjestämme ammattilaisille suunnattuja valtakunnallisia tietois- kuja, joihin osallistuu yhteensä 120 ammattilaista.

Perheille suunnatut koulutukset ja vanhempainillat

- **Teemalliset vanhemmuusillat:** Alle kouluikäisten lasten vanhemmille on suunnattu neljä erilais- ta teemailtaa, jotka ovat: Kasvu vanhemmuuteen -ilta odottaville, Vauvan vanhempana -ilta tuoreil- le vanhemmille, Arkea taaperon kanssa 1-3-vuoti- aan kasvu ja kehitys, Arkea leikki-ikäisen kanssa -ilta vanhemmille, Tunnetaidot tutuksi -ilta pienten las- ten vanhemmille, "Minä ite" - pienen lapsen tahdon kehitys, "Turvaa ja tuttuutta omassa kehossa" -ilta pienten lasten vanhemmille
- **Kouluikäisten lasten ja nuorten vanhemmille** on suunnattu kolme erilaista teemailtaa: Arkea koulu- laisen vanhempana - kasvu, kehitys ja ajankohtaiset aiheet, Nuoren vanhempana - kasvu, kehitys ja ajan- kohtaiset aiheet, Miten tukea lapsen kaveritaitoja -ilta vanhemmille,
- **Mediakasvatuksen vanhempainillat** on esitelty nuo- risotoiminnan kohdassa.



Triangeli-hanke

 lemme osatoteuttajana helmikuussa 2026 päättävässä, ESR-rahoitteisessa, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun (XAMK, Juvenia) hallinnoimassa Triangeli-hankkeessa. Vastuualueemme on etsivässä huoltajatyössä perheiden ja oppilaitosten yhteistyön uusien toimintatapojen kehittäminen, nuori keskiössä.

Kolmivuotisen hankkeen keskeiset toimenpiteet ovat:

1. Nuoret määrittelevät heille tärkeät henkilöt ja heille merkityksellisen tuen.
2. Omilleen opintojen perässä muuttavien nuorten tuen kehittäminen vahvistaa nuorten osallisuutta.
3. Etsivä huoltajatyö löytää uusia tapoja tavoittaa huoltajia ja läheisiä yhteistyöhön oppilaitoksen kanssa.
4. Nuoruuden ymmärtämistä vahvistava tapahtumasarja.

Vastuualueenamme on toimenpide 3 "Etsivä huoltajatyö löytää uusia tapoja tavoittaa huoltajia ja läheisiä yhteistyöhön oppilaitoksen kanssa" Hankkeen kaikki toimenpiteet

tapahtuvat läpi hankekauden ja tiiviissä yhteistyössä päättöittäjä Xamk Juvenian kanssa.

Hankkeen kaksi viimeistä kuukautta vuonna 2026 jatkavat linjakkaasti vuoden 2025 työtä, keskittyen hankkeen toimenpiteiden juurruttamiseen, viestimiseen ja raportointiin.

Jatkamme hankkeen juurruttamistyötä ja vaikuttamistyötä vakiinnuttamalla edelleen hankkeessa pilotoituja uusia menetelmiä osaksi toimintojamme sekä osaksi kumppanitoimijoiden toimintoja. Jatkamme viestimistä hankkeen menetelmistä ja tehdystä kehittämisestä tuomalla hankkeen työtä esille piirin eri kanavissa, sekä kumppaneiden ja verkostojen kanavissa. Viimeisimmät kuukaudet kokoavat yhteen hankkeen työtä kirjallisesti päätösraporttien ja sisäisen viestinnän muodossa.

Merkittäviä hankkeen tapahtumia vuonna 2026 ovat läheisten tuen menetelmien juurruttaminen ammatilaisten ja oppilaitosten käyttöön, tammikuussa järjestettävä hankkeen päätöstapahtuma sekä hankkeen loppuraportointi.

Viestintä

MLL on yksi Suomen tunnetuimmista järjestöistä, jonka vahvuuksia ovat luotettavuus, asiantuntemus ja vaikuttava toiminta lasten, nuorten ja perheiden hyväksi. Vuonna 2026 viestinnän strategisena tehtävänä on tuoda esiin MLL:n monipuolisen toiminnan ajankohtaisia ja yhteiskunnallisesti merkittäviä teemoja, joita edistetään valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti.

Tavoitteena on vahvistaa MLL:n yhtenäistä näkyvyyttä ja tunnistettavuutta niin visuaalisen ilmeen kuin sisältöjen osalta. Viestintää kehitetään entistä suunnitelmallisemmin ja yhteistyöhakuisemmin: keskustuimisto, piirijärjestöt ja paikallisyhdistykset yhdistävät voimansa yhteisten vuosisuunnitelmien, kampanjoiden ja materiaalien avulla. Yhteinen tekeminen ja viestiminen lisäävät MLL:n vaikut-

tavuutta ja auttavat erottumaan viestinnän runsaudessa.

Digitaalisen viestinnän rooli kasvaa edelleen. Vanhemmuutta tukevaa sisältöä ja asiantuntijatietoa tuetaan yhä enemmän digitaalisissa kanavissa, erityisesti sosiaalisessa mediassa ja verkkopalveluissa. Viestinnässä hyödynnetään monikanavaisuutta, saavutettavuutta ja kohderyhmälähtöisyyttä, jotta MLL:n tuki ja tieto tavoittavat perheet mahdollisimman laajasti.

Järvi-Suomen piirissä viestintä tukee alueellisia painopisteitä ja vahvistaa paikallista toimintaa. Piirin viestintä nivoutuu osaksi MLL:n valtakunnallista strategiaa, mutta tuo esiin myös alueen erityispiirteitä ja tarpeita. Viestintää toteutetaan suunnitelmallisesti ja se tukee piirin tavoitteita vaikuttavuuden, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamisessa.

Tavoite	Toimenpide
Positiivinen sisäinen ja ulkoinen viestintä, ilo näkyviin viestinnässä.	Viestinnässä korostetaan positiivisuutta ja arjen iloa. Viestinnän sävy on lämmin, kannustava ja helposti lähestyttävä. Ilo tuodaan näkyväksi visuaalisessa ilmeessä, tarinoissa ja kohtaamisissa. Sisäisessä viestinnässä jaetaan onnistumisia ja vahvistetaan yhteisöllisyyttä. Ulkoisessa viestinnässä nostetaan esiin perheiden arjen valoisia hetkiä, vapaaehtoisten merkityksellistä työtä ja MLL:n toiminnan myönteisiä vaikutuksia.
Nostamme ohjelmalyön teemoja esiin (lasten ja nuorten osallisuus ja mielenterveyden tuki, vanhemmuuden tuki).	Ohjelmalyön teemoja käsitellään ajankohtaisina ja yhteiskunnallisesti merkittävänä aiheina, jotka kytkeytyvät meidän asiantuntijuuteemme ja arvoihin. Viestintä tekee näkyväksi konkreettiset teot ohjelmalyön teemojen osalta alueellisesti ja paikallisesti. Sisältöjä tuotetaan monikanavaisesti, kohderyhmälähtöisesti ja koordinaattoreiden kanssa. Viestintä tukee vaikuttavuutta ja lisää tietoisuutta roolistamme lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistäjänä.
Viestimme MLL:n arvojen mukaisesti.	Viestintä pohjautuu arvoihimme: lapsuuden ja vanhemmuuden arvostus, yhdenvertaisuus ja ilo. Viestinnässä korostetaan osallistavaa ja positiivista otetta, joka vahvistaa luottamusta toimintaan. Sisällöt tuotetaan eettisesti, saavutettavasti ja kohderyhmät huomioiden. Arvojen mukainen viestintä näkyy sanavalinnoista visuaaliseen ilmeeseen ja kanavavalintoihin.
Toteutamme viestinnän vuosikellon ja otamme käyttöön vuosittain.	Vuosikello kokoa yhteen valtakunnalliset, alueelliset ja paikalliset viestinnän painopisteet, kampanjat ja teemapäivät. Se tukee yhteistä tekemistä ja auttaa ajoittamaan viestintää. Viestinnän vuosikello toteutetaan jokaiselle toiminnolle myös erikseen ja toteutumista arvioidaan kahdesti vuodessa.
Vahvistamme yhtä yhtenäistä MLL:a kaikessa viestinnässä.	Viestinnällä vahvistetaan MLL:n yhtenäisyyttä valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Tavoitteena on, että MLL näkyy ja kuuluu yhtenäisenä järjestönä ilmeeltään, äänensävyiltään ja sisällöiltään. Yhteistyö keskusjärjestön, piirien ja yhdistysten välillä varmistaa, että MLL:n arvot, asiantuntemus ja vaikuttavuus välittyvät selkeästi ja tunnistettavasti kaikissa kanavissa.



Vaikuttaminen

MLL:n vaikuttamistyö perustuu ihmisoikeuksiin ja perusoikeuksiin. Erityisen merkittävässä roolissa on YK:n lapsen oikeuksien sopimus. MLL:n vaikuttamistyön keskeiset sisällöt linjataan liittohallituksen vuosittain hyväksymässä vaikuttamissuunnitelmassa sekä politiikkaohjelmassa, joita ovat kunta- ja aluevaali-, eduskuntavaali- ja eurovaaliohjelmat.

Vaikuttamistyö kohdistuu kuntien ja hyvinvointialueiden lapsi- ja perhepoliittiseen päätöksentekoon, yhteistyöverkostoihin sekä suoraan perheisiin. MLL vaikuttaa eri tasoilla, keskusjärjestö valtakunnallisesti, piirijärjestöt

alueellisesti ja paikallisyhdistykset paikallisesti. Tuemme alueemme yhdistyksiä vaikuttamistyössä tarjoamalla ajankohtaista tietoa, materiaaleja ja yhteisiä vaikuttamisen välineitä.

Vaikuttamistyössä korostuvat ohjelmatyön teemat lasten ja nuorten osallisuus, mielenterveyden tukeminen sekä vanhemmuuden vahvistaminen. Näitä teemoja nostetaan esiin viestinnässä, tapahtumissa ja verkostoissa. Vaikuttamistyötä tehdään suunnitelmallisesti, arvojen mukaisesti ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, jotta lasten, nuorten ja perheiden ääni kuuluu päätöksenteossa

Tavoite	Toimenpide
Lisäämme vaikuttamistyötä aktiivisesti ja teemme sitä näkyväksi omalla alueellamme, teemme vaikuttamista sekä päätöksentekoon että ilmiöihin liittyen.	Vaikuttamista suunnataan sekä päätöksentekoon että ajankohtaisiin ilmiöihin. Vaikuttamistyötä tehdään osallistumalla alueellisiin verkostoihin, vaikuttamalla kunnalliseen ja alueelliseen päätöksentekoon sekä kohtaamisilla perheiden arjessa. Viestimme vaikuttamistyöstä säännöllisesti uutiskirjeessä ja sosiaalisen median kanavissaan, jotta äänemme kuuluu ja näkyy alueella vahvasti ja ajankohtaisesti.
Edistämme aktiivisesti lapsivaikutusten arviointia toiminta-alueellamme.	Lapsivaikutusten arviointi on vuosittain esillä yhteistyö- ja kumppanuusneuvotteluissa kuntien, hyvinvointialueiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Tarjoamme neuvotteluissa LAVA-työpajoja ja -koulutuksia päättäjille ja viranhaltijoille. Tuomme lapsivaikutusten arvioinnin merkitystä esiin viestinnässämme. Teemme yhteistyötä alueellisten verkostojen ja päättäjien kanssa, jotta lapsivaikutusten arviointi juurtuu osaksi päätöksentekoa.
Kehitämme perheille ja nuorille suunnattua vaikuttamisviestintää.	Teemme vaikuttamisviestintää, joka puhuttelee suoraan perheitä ja nuoria. Tavoitteena on lisätä tietoisuutta lasten, nuorten ja vanhemmuuden hyvinvointiin vaikuttavista päätöksistä ja ilmiöistä helposti lähestyttävällä ja osallistavalla tavalla. Vaikuttamisviestintää toteutetaan piirin sosiaalisen median kanavissa. Sisällöissä hyödynnetään arjen esimerkkejä, asiantuntijatietoa ja nuorten omaa ääntä, jotta viestintä tukee osallisuutta ja vaikuttamista.
Lisäämme yrityksille, yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille suunnatun vaikuttamisviestintää.	Haluamme vahvistaa tietoisuutta MLL:n toiminnan yhteiskunnallisesta merkityksestä ja arvoista sekä edistää yhteistyötä lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tukemiseksi. Viestintää toteutetaan suunnitelmallisesti esimerkiksi sosiaalisen median kanavissa, tapahtumissa ja verkostoissa. Haluamme korostaa asiantuntemustamme, vaikuttavuutta ja muistetaan ilo lapsista ja nuorista.
Hyödynnämme aktiivisesti keskusjärjestön vaikuttamiskoulutuksia ja -materiaaleja.	Hyödynnämme aktiivisesti keskusjärjestön tarjoamia vaikuttamiskoulutuksia ja -materiaaleja sekä osallistumme vaikuttamisen aamukahveille. Pyrimme vahvistamaan vaikuttamistyön osaamistamme. Jaamme materiaaleja ja osaa-mistamme myös paikallisyhdistyksille ja sovellamme opittua alueellisessa vaikuttamistyössä. Keskusjärjestön tuki antaa hyvän pohjan ja vakuuttavan taustan vaikuttamistyöllemme.



Osaava ja kehittyvä työyhteisö

Työyhteisömme koostuu pääosin sosiaali- ja kasvatustalan, talouden sekä viestinnän ammattilaisista, joiden vahvuutena on monipuolisuus, kehittämyönteisyys, idearikkaus, yhteinen arvopohja, yhteistyökyky ja joustavuus. Olemme kehittävä ja kehittyvä työyhteisö, jossa osaamisen jakaminen on arkipäivää. Teemme työtä neljässä vapaaehtoiskeskuksessa – Joensuussa, Kuopiossa, Mikkelissä ja Jyväskylässä. Piirin kotipaikka on Joensuussa. Itä-Suomen Rikosuhripäivystyksen (RIKU) aluetoimisto sijaitsee Kuopiossa ja toimintaa on Pohjois-Savossa, Pohjois-Karjalassa, Etelä-Karjalassa ja Etelä-Savossa. Pohjois-Karjalan sovittelutoimisto sijaitsee Joensuussa.

Työyhteisömme on monitoimipaikkainen, mikä asettaa omat haasteensa työyhteisölle. Erilaiset sähköiset viestintäkanavat ovat työssämme arkipäivää ja mahdollistavat

tiiviin yhteydenpidon työyhteisössä. Henkilöstön hyvinvointi ja työtyytyväisyys ovat meille tärkeitä asioita, joiden edistämiseen panostamme vuosittain. Osallistumme MLL:n keskusjärjestön toteuttamiin sisäisiin koulutuksiin sekä mahdollistamme henkilöstölle tarvittavaa työkykyä kehittävää ja työhyvinvointia lisäävää koulutusta. Koulutuksista saamamme informaation jaamme koko työyhteisön kesken. Tiimityö ja työparityöskentely ovat vahvuksiamme, joita käytämme työssämme paljon.

Vuonna 2026 kiinnitämme kolmivuotisuuden tavoitteiden lisäksi erityistä huomiota työssämme tarvittavaan täydennyskoulutukseen, joka pitää meidät kehityksessä mukana. Sitoudumme työhyvinvoinnin edistämiseen, sen kehittämiseen yhdessä henkilöstön kanssa ja sen säännölliseen seuraamiseen. Kehitämme osaamista koulutuksilla, työssäoppimista hyödyntämällä ja osaamista jakamalla.





Tavoite	Toimenpide
Henkilöstön onnistunut rekrytointi, resurssointi ja henkilöstön pysyvyys	• Takaamme onnistunut rekrytointinnin sillä että työpaikkailmoituksemme ovat houkuttelevia ja selkeitä, sekä hyödynnämme monikanavaista rekrytointia. • Varmistamme henkilöstöresurssien ja toiminnan tarpeiden vastaamisen tunnistamalla tulevat tarpeet ajoissa, analysoimalla henkilöstön osaamista ja tunnistamalla mahdolliset resurssivajeet sekä käyttämällä henkilöstön osaamista monipuolisesti. • Huolehdimme hyvästä perehdytyksestä • Tarjoamme kehittymis- ja koulutusmahdollisuuksia • Tuemme esihenkilötyötä ja johtamista • Osallistumme keskusjärjestön työhyvinvointikyselyihin ja huolehdimme henkilöstön työhyvinvoinnista • Rakennamme säännöllisten henkilöstöpäivien ja tiimipäivien kautta positiivista työyhteisökulttuuria • Toteutamme pois lähtevien työntekijöiden lähtökeskustelut
Työhyvinvointiin ja työtyytyväisyyteen panostaminen säännöllisesti	• Fyysinen hyvinvointi: Mahdollistamme ja tuemme henkilöstön työhyvinvointia tarjoamalla henkilöstölle Smartum-etuja, jotka ovat käytettävissä joko liikuntaan ja kulttuuriin tai hierontaan. • Sosiaalinen hyvinvointi: Järjestämme vapaaehtoiskeskuksittain vuosittain kaksi tyhy-iltapäivää, sekä järjestämme kaksi kertaa vuodessa kaksipäiväiset henkilöstöpäivät lähitoteutuksena. Lähipäivien kiinteinä teemoina ovat työhyvinvointi, yhteisöllisyys ja motivaatio. Lisäksi järjestämme kolme kertaa vuodessa yksipäiväisen henkilöstöpäivän etätoteutuksena. Toteutamme säännöllisesti työhyvinvointikyselyn. Huolehdimme työntekijöiden terveydestä ja työssäjaksamisesta tarjoamalla lakisääteistä kattavamman työterveyshuollon. • Tehtäväkuvamme ovat mielekkäitä ja motivoivia ja tarjoavat mahdollisuuden itsensä kehittämiseen. • Työympäristömme on fyysisesti ja psyykkisesti turvallinen ja noudatamme vapaaehtoiskeskuksissa turvallisemman tilan periaatteita.
Uusien työntekijöiden laadukas perehdyttäminen ja osaamisen ylläpitäminen	• Piirillä on käytössään kattava perehdyttämisohjelma, jonka avulla varmistetaan uuden työntekijän tutustuminen omaan työtehtävään ja piirin käytänteisiin. Jokainen uusi työntekijä perehdytetään tehtäviinsä työsuhteen aluksi.
Henkilöstön ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen	• Mahdollistamme henkilöstön osallistumisen keskusjärjestön koulutuksiin, piirien yhdessä toteuttamiin koulutuksiin sekä Järvi-Suomen piirin itse järjestämään koulutukseen. • Vuonna 2026 Järvi-Suomen piiri järjestää henkilöstölle ammattitaitoa tukevia koulutuksia ensiaputaidoista, tekoälyn hyödyntämisestä työssä sekä viestinnästä johtamisen välineenä ja osana työelämätaitoja.



Erillistoiminnot

Rikosuhripäivystys

RIKUn perustehtävä on parantaa rikoksen uhrin, hänen läheisensä ja rikosasian todistajan asemaa vaikuttamalla ja tuottamalla palveluita. Ammatillisesti ohjattuna vapaaehtoistyönä ja ammatityönä tuotettavilla palveluilla lievitetään rikoksesta yksilölle koituneiden seuraamusten vaikutuksia ja tuetaan kohderyhmän oikeuksien toteutumista. RIKUn tukipalveluita tuotetaan sekä valtakunnallisesti että paikallisesti. Ne toteutetaan joko puhelimen ja verkon välityksellä tai tukihenkilötoimintana henkilökohtaisissa tapaamisissa.

Toimintaa johdetaan valtakunnallisesti keskustoimistosta Helsingistä ja aluetoimistoista. Asiakastyö toteutetaan yhteisesti sovittujen linjausten ja RIKUn strategian mukaisesti aluetoimistojen alaisuudessa toimivissa palvelupisteissä sekä keskustoimiston koordinoimissa valtakunnallisissa palveluissa.

RIKUn Itä-Suomen aluetoimiston toiminta-alue kattaa 52 kuntaa käsittäen Etelä- ja Pohjois-Karjalan sekä Etelä- ja Pohjois-Savon maakunnat. Alueen asukasmäärä on 663 000 henkeä. Alueella sijaitsee neljä palvelupistettä Lappeenrannassa (Etelä-Karjalan palvelupiste), Mikkelisä (Etelä-Savon palvelupiste), Joensuussa (Pohjois-Karjalan palvelupiste) ja Kuopiossa (Pohjois-Savon palvelupiste), missä sijaitsee myös aluetoimisto. Ammattihenkilöstöä on 8 (7,6 htv) ja vapaaehtoisia on noin 100.

Kesällä 2025 hyväksytyssä strategiassa vuosille 2026–2030 painottuu vapaaehtoistoiminnan ja asiakunnan monimuotoisuus, palveluiden digitalisoituminen, mahdollisuus uusien palvelumuotojen kehittämiseen, vahva vaikuttamistyö, yhteistyö ja kumppanuudet sekä hyvinvoiva työyhteisö. Ensi vuonna varaudutaan myös organisaatorakenteen kehittämistyön käynnistämiseen. Vuosi 2026 on strategian ensimmäinen toteuttamisvuosi.

Toiminnan painopisteet 2026

Toiminnan erityiset painopisteet vuodelle 2026 pohjautuvat strategiaan 2026–2030. Painopisteitä toteutetaan integroituna RIKUn perustoimintaan tai hankkeiden kautta.

1. Palvelut ja organisaatio

RIKUn toimintaan kohdistuneiden sopeuttamistoi-
mien ja teknisten ratkaisujen kehittymisen myötä digi-
taalisuus vahvistuu palveluissamme. Palvelupisteiden
työn arviointiin laaditun työkalun päivittäminen on
tarpeen, koska se ei kaikilta osin anna tarvittavaa tie-
toa palvelupistetyön tilanteesta ja toiminnan laadus-

ta. RIKUn organisaatorakennetta koskevan ratkaisun
pohjalta käynnistetään tarvittavat valmistelutyöt koh-
ti vuotta 2028.

2. Vapaaehtoiset

RIKUn uusi strategia painottaa uudenlaisen verkos-
sa toimivan vapaaehtoistyön kehittämistä ja vapaa-
ehtoisten monimuotoisuuden lisäämistä. Samalla
uudistetaan RIKUn yhdenvertaisuussuunnitelma, jotta
se vastaa monimuotoisuuden tavoitteita.

3. Vaikuttaminen ja viestintä

Rikoksen uhrien asema tulee lähivuosina vahvistu-
maan etenkin EU-direktiivien ansiosta. RIKUn stra-
tegian mukaisesti tavoitteenamme on, että Suomi
toimeenpanee direktiivit täysimääräisesti. Tätä edis-
tämme sekä valmistelutyöryhmissä että muun vai-
kuttamistyön avulla. Samalla panostamme etenkin
lähisuhdeväkivallan uhrien auttamiseen kehittämällä
sekä uhreille itselleen että sidosryhmille tarkoitettu-
ja työkaluja väkivallan tunnistamiseen ja uhrien palve-
luohjaukseen.

Lisätietoja: www.riku.fi





Rikos- ja riita-asioiden sovittelu

Pohjois-Karjalan sovittelutoimiston perustehtävä on tuottaa Pohjois-Karjalan maakunnan alueella restoratiivisen oikeuden arvojen mukaista rikosten ja riitojen sovittelupalvelua. Sovittelutoimisto sijaitsee Joensuussa, mutta sovittelutapaamisia järjestetään myös muiden Pohjois-Karjalan kuntien alueilla.

Sovittelupalvelua Pohjois-Karjalassa hallinnoi MLL:n Järvi-Suomen piiri ry. Sovittelutoiminnan yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle. Sovittelupalveluiden valtakunnallisesta järjestämisestä, koordinoinnista, kehittämisestä ja tilastoinnista vastaa Terveysten- ja hyvinvoinnin laitos.

Sovittelu perustuu lakiin rikos- ja eräiden riita-asioiden sovittelusta (1015/2005, Sovittelulaki). Sovittelussa osapuolilla on mahdollisuus kohdata toisensa ja käsitellä konfliktista aiheutuneita haittoja. Kohtaamisen mahdollistavat koulutetut vapaaehtoiset sovittelijat, jotka toimivat sovittelutoimiston ammatillisen ohjauksen alaisina. Pohjois-Karjalassa vapaaehtoisia sovittelijoita on 63 ja ammatihenkilöstöä 3.

Pohjois-Karjalan sovittelutoimisto on vastaanottanut vuosittain noin 360–400 sovittelualoitetta. Suurin osa aloitteista tulee poliisilta, muita aloitteentekijöitä ovat olleet rikoksen tai riidan osapuolet, alaikäisten osapuolten huoltajat, koulut, oikeusaputoimisto, syyttäjät ja muut viranomaiset. Vuonna 2026 tavoitteena on pitää aloitemäärä aikaisempien vuosien tasolla.

Vuonna 2026 kehittämisen painopistealueena pysyy aikaisempien vuosien tapaan lasten ja nuorten sovittelu. Taustalla on valtakunnalliset painotukset ja valtioneuvoston tekemään periaatepäätökseen pohjautuva toimenpideohjelma nuoriso- ja jengirikollisuuden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi vuosille 2024–2027. Sovittelua koskevia

toimenpiteitä ovat sovittelutietoisuuden kasvattaminen, aktiivisten osallistujien joukkoa laajentavan sovittelun (conferencing, laajennettu sovittelu) hyödyntäminen, sovittelumahdollisuuden huomioiminen nuorten kohdalla seuraamuselvitysvaiheessa sekä työkorvausmahdollisuuksien käytön selvittäminen.

Vuonna 2025 Pohjois-Karjalan sovittelutoimisto on osallistunut THL:n ja Rikosseuraamuslaitoksen koordinoimaan pilottiin, jossa on selvitetty ja mallinnettu mahdollisuutta ohjata Risen asiakkaita sovitteluun seuraamuselvitysvaiheessa. Vuonna 2026 tullaan panostamaan sovittelutietoisuuden lisäämiseen ja laajennetun sovittelun kehittämiseen. Tietoa sovittelusta viedään erityisesti kouluihin. Lasten ja nuorten asioiden toivotaan ohjautuvan aikaisempaa varhaisemmassa vaiheessa sovitteluun ja kouluilta tulevien aloitteiden määrän kasvavan.

Petteri Orpon hallitusohjelmaan on kirjattu, että sovittelu siirretään sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalta oikeusministeriön hallinnonalalle. Tavoitteena on, että sovittelupalvelun valtakunnallinen järjestäminen siirretään THL:lta Oikeuspalveluvirastoon 1.1.2027. Palvelun sisällön ja järjestämistavan on tarkoitus pysyä ennallaan eli niin, että palveluntuottajamalli säilyy. Siirtoon liittyviin työryhmiin, koulutuksiin ja muihin valmisteluihin osallistutaan aktiivisesti.

Vuonna 2026 jatketaan kaikenikäisille tarkoitettua lakisäateisen sovittelupalvelun laadukasta tuottamista. Vapaaehtoisille sovittelijoille tarjotaan säännöllistä koulutusta, ohjausta ja tukea.

Lisätietoja:

www.sovittelu.fi/pohjois-karjala

www.thl.fi/sovittelu



Varainhankinta

Markkinoinnin ja varainhankinnan määrätietoinen kehittäminen on toiminnallemme tärkeää ja välttämätöntä. Olemme ennakoineet kehittämistyössämme rahoituspohjaan lähivuosina tulevat muutokset, ja kehittämistyön tuloksena olemme tuottaneet piirille varainhankintasuunnitelman ja erillisen keräyssuunnitelman, joka on osa varainhankinta.

Olemme ennakoineet rahoituspohjaan lähivuosina kohdistuvat muutokset ja vastanneet niihin muun muassa kehittämällä varainhankintaa. Kehittämistyön tuloksena on laadittu varainhankintasuunnitelma sekä erillinen kerä-

yssuunnitelma, jotka ohjaavat toimintaa. Varainhankinnan ja keräystoiminnan toteutumista seurataan ja raportoidaan sekä päivitetään vuosittain vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin ja mahdollisuuksiin.

Vuoden 2026 varainhankinnan teema on lasten ja nuorten kiusaamisen ehkäisy ja sosiaalisten taitojen vahvistaminen, jossa kohderyhmänä ovat lapset, nuoret ja vanhemmat/huoltajat. Varainhankintamme koostuu yrityskumppanuuksista, keräyksistä, maksutuotoista, varainhankintatapahtumista, tuotemyynnistä sekä erilaisista lahjoituksista.

Tavoite	Toimenpide
Laajennamme yritysyhteistyötä aktiivisesti osana piirin rahoituspohjaa.	Laajennamme yritysyhteistyötä aktiivisesti osana rahoituspohjaamme. Kehitämme kumppanuusmalleja, jotka tukevat tavoitteitamme ja tarjoavat yrityksille mahdollisuuden osallistua yhteiskunnallisesti vaikuttavaan toimintaan. Yritysyhteistyön kautta vahvistamme varainhankintaa, lisäämme toiminnan näkyvyyttä ja luomme uusia mahdollisuuksia pitkäjänteiseen yhteistyöhön.
Jatkamme varainhankinnan ja keräystoiminnan kehitystyötä ja varmistamme toimintaedellytyksemme.	Jatkamme varainhankinnan ja keräystoiminnan kehittämistä vahvistaaksemme toimintaedellytyksiämme. Päivitämme varainhankinta- ja keräyssuunnitelmat vastaamaan ajankohtaisia tarpeita sekä vahvistamme yritysyhteistyötä. Seuraamme ja raportoimme varainhankinnan tuloksia säännöllisesti, ja hyödynnämme kerättyä tietoa toiminnan kehittämisessä.

Talous

Toimintamme rahoitus on ratkaisevassa määrin riippuvainen sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuksista, jonka rahoitukseen kohdistuu tulevana vuosina 2026–2027 leikkauksia. Tulemme hakemaan rahoitusta myös muilta toimijoilta kuten säätiöiltä, julkishallinnolta ja yrityksiltä sekä ESR-rahoitusta. Hoidamme talouttamme ja hallintoa itsenäisesti

MLL:n hyvän hallintotavan mukaisesti. Ohjaamme ja koulutamme paikallisyhdistysten vapaaehtoisia yhdistysten taloushallinnon hoitamisessa. Huolehdimme talouden tasapainosta ennakoivalla taloussuunnittelulla ja teemme tarvittavia sopeuttavia toimenpiteitä, jotta kulurakenne säilyy hallinnassa ja tuottovirta kattaa toteutuneet kulut.

Tavoite	Toimenpide
Teemme pitkän tähtäimen taloussuunnitelman kolmivuotissuunnitelman rinnalle.	Suunnittelutyö on aloitettu 2025 ja suunnittelutyö jatkuu. Taloussuunnitelma otetaan käyttöön vuonna 2027 uuden Kolmivuotissuunnitelman rinnalle.
Huolehdimme hyvistä kunta- ja hyvinvointialuekumppanuuksista ja uusien kumppanuuksien rakentaminen.	- Vahvistamme aktiivista yhteydenpitoa ja raportointia toimintaamme rahoitaville olemassa oleviin kunta- ja hyvinvointialue- sekä yrityskumppanuuksiimme ja panostamme uusien kumppanuuksien rakentamiseen. - Lähestymme niitä kuntia, jotka eivät nykyisellään avusta toimintaamme.
Laajennamme rahoitusohjan ja teemme suunnitelmallista hankevalmistelua.	Hankevalmistelun keskiössä on toiminnan kehittäminen ja alueen lasten, nuorten ja perheiden äänen ja tarpeiden kuuleminen. Kuuntelemme toimintaympäristömme signaaleja ja etsimme uusia kehittämishankkeita.





MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Järvi-Suomen piiri